

трудоу. – Х. : «Міськдрук», 2011. – С. 271-276.; 2. Дистанційне навчання і форми взаємодії у системі «викладач - студент» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/3485/97/>

УДК 005.35

Дмитро Дмитрів, к.т.н., доцент, Олена Рогатинська, к.т.н., доцент
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ БІЗНЕСУ НА ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ КОМПАНІЙ НА ПРИКЛАДІ “МЕТІНВЕСТ”

Dmytro Dmytriv, Olena Rogatynska

IMPACT OF SOCIO-RESPONSIBLE BEHAVIOR OF BUSINESS ON THE FINANCIAL INDICATORS OF COMPANIES ON THE EXAMPLE OF “METINVEST”

Тема корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та її вплив на фінансовий стан компаній з кожним роком стає більш актуальною. Актуальність проблеми КСВ пов'язана з процесом глобалізації ринку, в умовах якого компаніям доводиться шукати нові способи диференціації продукту і збільшення ринкової частки.

Основними причинами розвитку КСВ є зростання споживачів, що вибирають на користь придбання продукції соціально відповідальних компаній.

На території України КСВ ще не набуло такого поширення, як на Заході. Проте кількість підприємств, які роблять вибір на користь застосування політики КСВ, з кожним роком зростає.

Причинами розвитку КСВ є:

- Покращення репутації компанії на ринку.
- Зміцнення бренду.
- Диференціація продукції.
- Конкурентна перевага у залученні кваліфікованих фахівців.
- Зміцнення позицій на ринку.
- Зменшення нефінансових ризиків і т.д.

Соціальна відповідальність бізнесу – це відповідальність компанії за вплив її рішень і дій на суспільство, навколишнє середовище шляхом прозорості та етичної поведінки, яка сприяє сталому розвитку, у т.ч. здоров'ю та добробуту суспільства; враховує очікування зацікавлених сторін; відповідає чинному законодавству та міжнародним нормам поведінки та інтегрована у діяльність організації і практикується у її відносинах.

Проаналізуємо вплив КСВ на фінансові показники компаній на прикладі Метінвест. Компанія здійснює єдине управління підприємствами вугільної, гірничорудної, коксохімічної, металургійної та трубної галузей, що знаходяться під контролем компанії СКМ. Група «Метінвест» лідирує в гірничо-металургійному комплексі України і є однією з провідних компаній у світовій металургійній галузі.

Розглянувши співвідношення річного чистого прибутку з розміром штрафів Метінвест, приходимо до висновку, що призначені штрафи значно менші, ніж обсяг річного прибутку. Витрати на виплату штрафів і компенсацій на усунення негативних наслідків впливають на фінансові показники компанії, знижуючи показник прибутку, але цей вплив є дуже незначним (<http://www.metinvestholding.com>).

Для виявлення наявності або відсутності впливу КСВ на фінансові показники, проведено регресійний аналіз, де в якості залежної змінної, що виражає фінансовий

результат діяльності, використано показник чистого прибутку. В якості незалежних змінних – витрати на захист навколишнього середовища та соціальні інвестиції.

У результаті проведеного регресійного аналізу було виявлено, що політика гірничо-металургійної компаній на прикладі «Метінвест» у сфері корпоративної соціальної відповідальності в цілому, має позитивний вплив на показники чистого прибутку. Чим більше компанії інвестують у розвиток співтовариств і займаються охороною навколишнього середовища, тим вищі показники чистого прибутку.

Отже, щодо зв'язку між корпоративною соціальною відповідальністю і фінансовими показниками компаній можна підійти з двох позицій. З одного боку, чим більше коштів підприємства вкладають в КСВ, тим менше вони можуть реінвестувати в компанію для подальшого розвитку бізнесу. З іншого боку, витрати на КСВ можуть принести компаніям довгострокову вигоду, шляхом зниження різних ризиків і підвищення продуктивності.

«Метінвест», як і більшість великих підприємств, розвиває практики КСВ з різних напрямків (зменшує негативний вплив на навколишнє середовище, підвищує безпеку робочих місць, розвиває місцеві спільноти, створює розвинену інфраструктуру міст), веде діалог із зацікавленими сторонами.

Однак постає питання, чи приносить це великим підприємствам матеріальну вигоду, чи це йде їм тільки на шкоду. Адже витрати на виплату штрафів і компенсацій на усунення негативних наслідків виявляються несуттєвими, а їх вплив на фінансові показники є незначним. Для таких великих компаній виходить вигідніше платити незначні для них штрафи, ніж запобігати можливі аварії, шляхом дорогих заміни застарілого обладнання або модернізації своїх виробничих комплексів.

І все ж, економетричний аналіз показує, що в цілому компаніям вигідно розвивати у себе на підприємствах практики КСВ. Скорочення шкідливого впливу на навколишнє середовище, а також збільшення витрат на розвиток місцевих громад та на охорону навколишнього середовища призводять до зростання показника чистого прибутку.

Отже, корпоративна соціальна відповідальність впливає на фінансові показники таких компаній, як «Метінвест» проте відчутні результати застосування практик соціально-відповідального ведення бізнесу можуть бути отримані в довгостроковій перспективі.

УДК 330.131.7

Роман Рогатинський, д.т.н., професор, Наталія Гарматій, к.е.н., старший викладач
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЙ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ НА БАЗІ ТЕОРІЇ ІГОР

Roman Rogatunskyi, Nataliia Garmatiy

MODELING OF MODERN ECONOMIC OBJECTS STRATEGIES DFSED ON GAME THEORY

В останні два – три десятиріччя теорія ігор стала використовуватися як ефективний інструмент аналізу взаємодії невеликої кількості суб'єктів, які є учасниками гри або просто гравцями. У ролі останніх можуть виступати підприємства (у теорії організації промисловості), роботодавці або працівники (в економіці праці), окремі країни (у світовій економіці). Широке застосування теорія ігор одержала не тільки в економіці, але й у ряді інших суспільних наук (політології, психології), а також в еволюційній біології.